

Elektronički uređaji koji hvataju i analiziraju moždane signale postaju sve popularniji, s aplikacijama za meditaciju koje očitavaju moždanu aktivnost, sučeljima videoigara koje povezuju mozak i računalo pa čak i sa slušalicama za očitavanje pozornosti koje dolaze na potrošačko tržište.

Meta, vlasnik Facebooka i Instagrama, prošlog je mjeseca javno testirao sučelje proširene stvarnosti u kojem korisnici pomoću neuroloških signala prikupljenih s narukvice upravljaju digitalnim uređajima. Zakon koji je potpisao guverner Kalifornije Gavin Newsom dodat će nove slojeve zaštite za vrste podataka koje ti uređaji prikupljaju.

To je jedan od najznačajnijih napredaka u propisima o privatnosti za ovaj novi sloj podataka o potrošačima, rekao je Josh Becker, državni senator koji je autor prijedloga zakona. "Ovo je nova granica prava na privatnost", rekao je Zakladi Thomson Reuters.

Zakon definira neurološke podatke kao "osjetljive osobne informacije", klasu podataka koja uključuje DNK, preciznu geolokaciju i druge visoko zaštićene podatke u Kaliforniji.

Prema Beckerovim riječima, tvrtke će sada morati otkriti kako namjeravaju koristiti te podatke, a građani Kalifornije sada će moći zatražiti od kompanija da ih izbrišu ili ih uputiti da ograniče njihovo dijeljenje.

Neće zabraniti tvrtkama da prikupljaju podatke ili nude proizvode i usluge koji se oslanjaju na njih. "To su zdravorazumska ograničenja", rekao je.

Kalifornija, najmnogoljudnija američka država i dom Silicijske doline, često postavlja ljestvicu za nacionalnu tehnološku politiku.

"Nadamo se da će ova nova prava postati osnova za način na koji vlasti žele regulirati neuronske podatke u budućnosti", rekao je Jared Gensler, odvjetnik u neprofitnoj zakladi Neurorights Foundation, skupini za zagovaranje privatnosti koja je pomogla u izradi zakona.

Zaštita neuroloških podataka na međunarodnom području

Napori da se zaštite neurološki podaci povećali su se posljednjih godina, budući da elektronički uređaji dostupni izravno potrošačima postaju sposobni prikupiti podatke o mozgu medicinske razine, slične onima koje bi neurolozi koristili za dijagnosticiranje pacijenata.

Stručnjaci iz zaklade Neurorights i drugih skupina kažu da bi se osjetljivi podaci mogli koristiti za dekodiranje mentalnog stanja korisnika bez njihova dopuštenja.

Čile je donio zakonsku i ustavnu zaštitu privatnosti mozga 2021. godine, a slična pravila predložena su u drugim zemljama Latinske Amerike, uključujući Meksiko, Brazil i Urugvaj.

Prošle je godine čileanski Vrhovni sud postao prvi u svijetu koji je jednoj neurotehnološkoj tvrtki naložio brisanje podataka korisnika.

Organizacija UN-a za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) također se bavi ovim pitanjem.

U kolovozu je skupina stručnjaka UNESCO-a objavila novi nacrt preporuka o tome kako bi zemlje diljem svijeta trebale osmisliti zakonsku zaštitu mozga suočenu s brzim tehnološkim napretkom - osobito u umjetnoj inteligenciji - koji omogućuje čitanje i dekodiranje moždanih informacija.

Državne bitke

Zakon u Kaliforniji uslijedio je nakon sličnog zakona u Coloradu, koji je također podržala zaklada Neurorights.

U obje države, zakoni su naišli na odbijanje grupa tehnoloških industrija, a među stručnjacima je bilo značajnog neslaganja o tome što bi zakon trebao pokrivati.

TechNet, koji zastupa velike tehnološke tvrtke poput Mete, Applea i Amazona, pokušao je ograničiti opseg kalifornijskog zakona tako da uključuje samo podatke iz "središnjeg živčanog sustava".

Ali Becker je zakladi Thomson Reuters rekao da je važno da se zakon primjenjuje i na podatke središnjeg i na "periferni" živčani sustav, budući da neurološki signali uzeti iz drugih dijelova tijela, poput zapešća, također mogu pružiti uvid u mentalna stanja.

Konačna verzija oba zakona na kraju je uključivala periferni živčani sustav.

No, Nita Farahany, profesorica na Pravnom fakultetu Duke koja radi na UNESCO-ovom okviru, rekla je da je zabrinuta što je zakon još uvijek preuzak jer izuzima praćenje očiju i druge signale koji se mogu koristiti za dekodiranje nečijih misli.

To "ostavlja veliku prazninu", rekla je Zakladi Thomson Reuters.

Becker i zaklada Neurorights htjeli su se usko usredotočiti na neuronske podatke, za koje kažu da su posebno osjetljivi.

Tvrtke sve više izrađuju uređaje za prikupljanje niza neuroloških "ulaza". Samo prošlog mjeseca, neurotehnološka tvrtka pod nazivom Neurable izdala je slušalice koje dekodiraju EEG očitavanja mozga kako bi se procijenio fokus korisnika.

Adam Molner, suosnivač Neurablea, rekao je za Thomson Reuters Foundation da tvrtka već obrađuje podatke na način koji je u skladu sa zakonima Kalifornije i Colorada.

Nada se da bi budući propisi mogli potrošačima dati još više izbora, rekavši da zakoni koji reguliraju samo ono što bi trebalo biti u politici privatnosti tvrtke imaju "potencijal stvoriti samo još jedan označeni okvir", na koji potrošači obraćaju malo pozornosti.

U rujnu je Meta predstavila AR (augmented reality - proširena stvarnost) naočale nazvane Orion koje čitaju neuralne signale sa zapešća korisnika. Meta nije odgovorila na zahtjev za komentar o tome kako će se Orion pridržavati zakona Kalifornije.

Nova granica privatnosti podataka u SAD-u - vaš mozak

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Nedjelja, 10 Studeni 2024 07:37

Objavljeno: Nedjelja, 10 Studeni 2024 07:37

Gensler, odvjetnik iz Zaklade Neurorights, rekao je da bi puštanje u prodaju Oriona moglo biti jedan od prvih slučajeva kada je velika tehnološka platforma prisiljena pridržavati se neuroloških propisa o privatnosti.

Ranije ove godine, Zaklada Neurorights objavila je izvješće u kojem analizira politike privatnosti 30 potrošačkih neurotehnoloških uređaja i pronalazi velike nedostatke u privatnosti. Polovica je dopuštala tvrtkama široko dijeljenje podataka o mozgu korisnika s trećim stranama. (Hina)

